

**Громадська організація
«Київський медичний науковий центр»**

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

**УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

«МЕДИЧНА НАУКА ТА ПРАКТИКА ХХІ СТОЛІТТЯ»

1–2 лютого 2019 р.

Київ
2019

УДК 61«20»(063)
М42

М42   **Медична наука та практика ХХІ століття:** Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 1–2 лютого 2019 р.). – Київ: «Київський медичний науковий центр», 2019. – 112 с.

Матеріали збірника друкуються мовою оригіналу.

Організаційний комітет не завжди поділяє думки та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права під час використання наукових ідей та матеріалів цього збірника посилання на авторів і видання є обов'язковим».

УДК 61«20»(063)

НАПРЯМ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Соколова І. І., доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри стоматології

Марковська І. В., аспірант кафедри стоматології

*Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна*

РОТОВА РІДИНА ЯК ОБ'ЄКТ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ДІАГНОСТИКИ НЕСПРИЯТЛИВОГО ВПЛИВУ НЕІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА СТОМАТОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я

Актуальною проблемою сучасної медицини і стоматології є всебічне вивчення механізмів несприятливого впливу неіонізуючого випромінювання на системне і стоматологічне здоров'я. Це знаходить відображення в структурі класифікатора МКБ-10, де вплив випромінювання різної етіології на стан твердих тканин зубів розглядається в класах XI (К.03.81 – Зміни емалі, обумовлені опроміненням) і XX (W 90 вплив неіонізуючого випромінювання) [11].

Відомо, що екологічні шкідливі фактори, зокрема іонізуюче та неіонізуюче випромінювання, забруднення довкілля шкідливими хімічними факторами знижують резервні можливостей організму, пригнічують захисні реакції, підвищують напруженість адаптивних реакцій [9; 13].

Тому, актуальним завданням сучасної стоматології, є контроль стану ротової рідини і твердих тканин зубів у осіб, що працюють під впливом електромагнітного випромінювання, як на донозологічному рівні, так і на етапі клінічних проявів захворювань [2].

Деякі автори ротову порожнину розглядають як специфічну екосистему зі складними різноманітними зв'язками [6]. У здорової людини мікробіом ротової порожнини та активність антибактеріальної системи знаходяться в стані динамічної рівноваги. Але, за умов впливу

несприятливих факторів довкілля, зокрема електромагнітного випромінювання в ротовій порожнині створюються умови для розмноження патогенної мікрофлори, що може призвести до розвитку різноманітних патологічних процесів [10].

Будь яке втручання, зокрема дія різноманітних шкідливих факторів навколишнього середовища, у життєдіяльність організму сприяє змінам з боку імунної системи, а саме її гуморальної ланки [7]. Встановлено, що зниження імунобіологічної реактивності організму людини сприяє розвитку запальних процесів в ротовій порожнині, слинних залозах [4].

Негативний вплив несприятливих факторів довкілля на стан органів та систем організму підтверджує тенденція до зростання захворювань порожнини рота, зокрема пародонтиту, карієсу та інших. До групи ризику виникнення захворювань порожнини рота відносять працівників підприємств, які в процесі роботи зазнають впливу профпатогенних факторів [5], зокрема електромагнітного випромінювання низької промислової частоти.

Ротова порожнина має захисні механізми від впливу шкідливих факторів довкілля. Несприйнятливість організму до інфекційних агентів обумовлена клітинними та гуморальними факторами захисту. У забезпеченні мукозального імунітету важливе значення має ротова рідина, що містить більшість речовин, які мають виразні антимікробні властивості: лізоцим, імуноглобуліни, лактоферин, пептиди та інші [8].

Склад ротової рідини залежить від впливу ряду зовнішніх факторів та внутрішнього стану організму [1].

На даному етапі розвитку науки сучасні технології дослідження біохімічних показників метаболізму організму дозволяють визначити вміст та активність різноманітних речовин у ротовій рідині в мінімальних кількостях [14].

Збір ротової рідини – це безболісна та проста процедура, однак вміст деяких речовин у ротовій рідині відображає їх вміст у крові [12].

Визначення вмісту біохімічних показників у ротовій рідині, яка є об'єктом для прогнозу та діагностики багатьох захворювань, є досить простим і цінним неінвазивним методом оцінки загального стану організму робітників за умов впливу шкідливих антропогенних чинників, зокрема низькочастотного електромагнітного випромінювання [3].

Література:

1. Біохімія зуба та слини: Метод.вказ. для студентів стоматологічного фак-та 2 курсу / Упор. Жуков В.І., Горбач Т.В., Денисенко С. А. – Харків: ХНМУ, 2012. – 40 с.
2. Васильева Н.А. Влияние электромагнитного излучения компьютера на состояние ротовой жидкости и твердых тканей зубов человека (клинико-экспериментальное исследование); автореф. на соискание ученой степени к.мед.н., 14.01.14–стоматология. Пермь. – 2016. – 24 с.
3. Веремєєнко К.Н. Біохімія ротового секрету та його дослідження в клініці / К.Н. Веремєєнко, О.Й. Кизим // Лаб. діагностика. – 2005. – № 2. – С. 9-13.
4. Гевкалюк Н.О. Імунобіологічні аспекти патогенезу уражень слизової оболонки порожнини рота і слинних залоз у дітей при грипі та інших респіраторних вірусних інфекціях // Здобутки клінічної і експериментальної медицини. – 2015. – № 4. – С. 30-35.
5. Дирик В.Т. Обґрунтування профілактики та лікування захворювань пародонта у працівників, контактуючих з пестицидами в умовах закритого та відкритого ґрунту. Дисертація на здобуття наук. ступеня канд. мед. н. за спеціальністю 14.01.22–стоматологія. – м. Львів, 2016. – 195 с.
6. Ипатова Е.В., Зеновский В.П., Дьячкова А.Г. Особенности местного иммунитета при воспалительных заболеваниях пародонта у жителей Европейского севера // Экология человека. – 2007. – № 4. – С. 10-12.
7. Лепилин А.В., Кириллова Т.В., Ерокина Н.Л. Особенности клинико – иммунологического статуса полости рта у больных с лимфомами // Саратовский научно-медицинский журнал. 2013. Т. 9. № 3. С. 428-431.
8. Малышев М.Е., Лобейко В.В., Иорданшивили А.К. Показатели секреторного иммунитета слюны у пациентов с различными заболеваниями слюнных желез // Курский научно-практический вестник «Человек и его здоровье. – 2015. – № 1. – С. 40-47.
9. Наконечна О.А., Маракушин Д.І, Жерновая М.Є., Андросов Є.Д. Спосіб профілактики й корекції імунної недостатності в робітників виробництва простих поліефірів. Патент на корисну модель № 104453; заявл. 28.09.2015; опубл. 25.01.2016.
10. Палійчук І.В. Роль мікробіоценозу ротової порожнини та факторів місцевого імунітету в патогенезі розвитку протезного стоматиту // Современная стоматология. – 2015. – № 3. – С. 90-93.

11. Ронь Г. И. Ксеростомия / Г. И. Ронь. – Екатеринбург: ООО «Премиум Пресс», 2008. – 136 с.
12. Brandtzaed P. Immunology of tonsils and adenoids: everything the ENT surgeon needs to know // Int. J. Pediatr. Otorhinolaryngol. – 2003. – Vol. 67, Suppl. 1. – P. 69-76.
13. Silva Andrade A. Et al. Evaluation of stress biomarkers and electrolytes in saliva of patients undergoing fixed orthodontic treatment // Minevra Stomatologica.-2018; 67(4):172-8.
14. Taba M. Jr., Kinney J., Kim A.S, Giannobile W.V. Diagnostic biomarkers for oral and periodontal diseases // Dent. Clin. North Am. – 2005. –Vol. 49. – P. 551-571.

Медведовська Н. В., доктор медичних наук, професор,
професор кафедри сімейної медицини
та амбулаторно-поліклінічної допомоги

*Національної медичної академії післядипломної освіти
імені П. Л. Шупика*

Касьяненко І. І., здобувач

*ДУ «Український інститут стратегічних досліджень
Міністерства охорони здоров'я України»
м. Київ, Україна*

ОБІЗНАНІСТЬ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ З ПРОБЛЕМИ ПОШИРЕННЯ ПАРЕНТЕРАЛЬНИХ ВІРУСНИХ ГЕПАТИТІВ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ ТА ГОТОВНІСТЬ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАХОДІВ З ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

В світлі зростаючого поширення парентеральних вірусних гепатитів серед молоді в Україні [1-3], нами було вивчено готовність лікарів первинної ланки активно включитися до реалізації заходів з їх попередження.

Результати проведеного в Кіровоградській області соціологічного дослідження показали, що у більшості практикуючих сімейних лікарів досвід роботи в медичній галузі значно переважає стаж роботи на засадах загальної практики-сімейної медицини, більшість (58,05±3,45%)